

Sương trắng miền quê

ISSN: 2734-9195 16:15 07/10/2026

Vô thường không chỉ nằm trong những mất mát lớn lao. Nó có mặt ngay trong một giọt sương buổi sớm. Giọt sương đẹp bởi nó trong veo, nhưng cũng bởi ta biết nó sẽ chẳng ở lại lâu khi mặt trời lên.

Có những **miền quê**, phải đi xa một quãng đời, người ta mới nhận ra mình đã từng thương đến thế.

Quê tôi những tháng mùa thu có một vẻ đẹp rất riêng. Không rực rỡ, ồn ào, nơi ấy đẹp bởi những cơn mưa đầu mùa, những thửa ruộng lúa vàng óng, dòng suối đầy nước và những màn sương trắng lặng lẽ tràn qua đồng ruộng, núi đồi.

Miền Trung vào mùa này bắt đầu những ngày ẩm ướt. Mưa có khi nhẹ nhàng, có khi nặng hạt, làm những con đường quê trở nên lầy lội, trơn trượt. Nhưng cũng chính những cơn mưa ấy gọi nước về trên những ngọn thác, con suối; bọt nước tung trắng xóa, tiếng róc rách trong đêm nghe rõ hơn giữa không gian mát lành.

Mưa vừa tạnh, sương đã về.

Những màn sương mỏng chảy qua cánh đồng, phủ lên những ngọn lúa đang độ chín. Có lúc tôi tưởng sương đang ganh tị với sắc vàng óng ả của lúa. Nhưng lúa chẳng tranh phần đẹp với sương; nó cứ khiêm nhường đứng đó, để những giọt sương làm sắc vàng thêm dịu dàng.

Thiên nhiên vốn không cần tranh giành vẻ đẹp. Mưa có vẻ đẹp của mưa, sương có vẻ đẹp của sương, lúa có sắc vàng của lúa.

Những cơn mưa phùn đầu mùa bắt đầu tưới xuống những thửa ruộng vàng. Mưa phớt nhẹ qua những cô thôn nữ đang cười khúc khích trước lời trêu ghẹo của những chàng trai đến tuổi hỏi vợ, mang theo những mối tình vùng biển chân chất.

Vài đứa trẻ nghịch ngợm bên những đóa tiên ông hồng nhạt. Hoa đẹp, nhưng nụ cười của chúng còn đẹp hơn.

Con mưa vừa dứt, sương đã kịp tràn về.

Sương đi qua những loài hoa không tên ven đường, ghé những nhành vông đỏ, những bụi sim tím và đọng lại trên từng tán cây.

Sương phủ lên vai những người Êđê đi làm nương, theo những chiếc gùi của những em bé cùng gia đình ra đồng, theo những đôi chân lấm bùn trên đường đến trường.

Thiên nhiên và con người dường như không đứng riêng biệt. Cùng một màn sương phủ xuống hoa cỏ, núi đồi, ruộng đồng và vai áo người lao động.

Nhìn kỹ, ta thấy cuộc sống là những mắt xích nương tựa vào nhau.

Con người nương vào đất. Cây cối nương vào nước và ánh sáng. Ruộng đồng nương vào mưa. Dòng suối nương vào nguồn nước. Và mỗi người đều nương vào vô số người khác để có mặt trong cuộc đời này.

Đó là cái nhìn của **duyên khởi**: không có gì tồn tại hoàn toàn biệt lập.

Hiểu như vậy, ta sẽ biết sống buông thư hơn với cuộc đời. Biết ơn những điều đã xảy ra. Biết trân trọng quê hương, thiên nhiên, người lao động và những người đã âm thầm đi cùng mình qua năm tháng.

Mỗi thứ hiện diện trong điều kiện của riêng mình, cùng tạo nên một bức tranh hài hòa.

Nhìn cảnh ấy, tôi nghĩ mọi sự vật không tồn tại riêng lẻ mà nương vào nhiều điều kiện để hình thành. Không có mưa, có lẽ không có dòng suối đầy nước; không có hơi ẩm, chẳng có những màn sương phủ đồng.

Cũng như một con người hôm nay luôn được tạo nên từ gia đình, quê hương, những cuộc gặp gỡ, những vui buồn và vô số điều kiện khác trong cuộc sống.

Hình ảnh chỉ mang tính chất minh họa.

Tôi trở về quê sau một thời gian dài và bất chợt nhớ lại tuổi thơ.

Hồi nhỏ, lần đầu ba mua cho tôi một chiếc bánh dày rất to. Bánh trắng, dẻo, phần bột gần như không có vị; cái ngon nằm ở miếng chả được kẹp bên trong. Nhưng vì không biết ăn, tôi ăn hết phần chả rồi trả ba phần bánh vì thấy nhạt. Cô bán hàng bật cười, chỉ lại cách ăn, nhưng khi ấy tôi đã no và đành hẹn lần sau.

Một chuyện nhỏ đến mức tưởng chẳng đáng nhớ. Vậy mà nhiều năm sau, chỉ cần nhìn thấy một chiếc bánh dày, ký ức ấy lại trở về nguyên vẹn.

Tôi nhận ra ký ức thường không ở lại trong những điều lớn lao. Nó trú ẩn trong một món ăn, một câu nói, một ánh đèn đường hay một buổi tối đi bộ cùng cha.

Tối ấy, ba dẫn tôi đi dạo quanh góc nhà cũ của nội và kể về những nơi ba từng sống. Dưới ánh đèn đường mờ, tôi nhìn thấy một chiếc bàn nhỏ với vài chiếc ghế. Trên bàn là thuốc lá, vài chiếc điếu, một ấm trà lớn, kẹo đậu phộng và những món quà vặt của một thời xa xưa.

Một cụ bà ngồi phía sau bàn. Quán không có những thức uống nhiều màu sắc, chỉ có trà, nước nhân trần và những thức uống dân dã.

Tôi thích nước nhân trần đến mức uống liền mấy ly. Bà cụ bật cười: “*Coi chừng không nhịn được, không về kịp nhà!*”

Ba ngồi bên cạnh, rít một điếu thuốc Lào, có lẽ đang nhớ những ngày xưa cùng nội từng ngồi uống nước nơi đây.

Một chiếc bàn nhỏ, một ấm trà, một người cha và một đứa trẻ. Không có gì lớn lao, nhưng nhiều năm sau, đó lại là một trong những kỷ ức đẹp nhất.

Quê tôi cũng có thể “*săn mây*”.

Dĩ nhiên, đó không phải biển mây của những vùng núi cao. Chúng tôi chỉ vui miệng gọi như thế khi những màn sương kéo về phủ những quả đồi nhỏ, cánh đồng và triền cây.

Buổi sáng sớm, leo lên đỉnh đồi khá mệt. Nhưng chỉ cần nhìn xuống, mọi mệt mỏi dường như đều xứng đáng.

Sương còn đọng trên vai người lữ khách. Cỏ lau, cỏ đuôi chồn trải khắp nơi. Xa xa, biển mây từ từ kéo lại, lúc mỏng như khói, lúc dày như những đám kẹo bông. Mây len vào những đỉnh núi, tầng cây xanh và những ngọn đồi.

Rồi ngày bắt đầu chuyển mình.

Ánh sáng xuyên qua mây. Những tia nắng vàng trải dài trên đất đỏ. Sương tan dần. Người đi làm, người ra đồng, trẻ con đến trường. Nhịp sống lại bắt đầu.

Đứng trước sự chuyển mình ấy, tôi càng thấm thía ý nghĩa của vô thường.

Đêm nhường chỗ cho ngày. Mưa nhường chỗ cho nắng. Sương nhường chỗ cho ánh sáng. Một trạng thái kết thúc để một trạng thái khác bắt đầu.

Vì vô thường, ta không thể giữ mãi tuổi thơ, quê nhà hay những người thân yêu trong cùng một hình dáng. Nhưng cũng chính vì vô thường mà mỗi ngày đang có mặt trở nên đáng quý.

Nếu biết một buổi chiều sẽ qua, ta sẽ nhìn kỹ hơn.

Nếu biết một cuộc gặp có thể là lần cuối, ta sẽ lắng nghe sâu hơn.

Nếu biết tuổi thơ của con trẻ sẽ chẳng trở lại, ta sẽ bớt vội vàng trước những câu chuyện tưởng như vụn vặt của chúng.

Chiều buông.

Mưa và sương sau một ngày dài đường như đã mệt nhoài. Bầu trời chuyển từ xanh sang vàng, từ vàng sang cam, rồi ráng hồng trải khắp muôn nơi.

Sương tắt dần. Chỉ còn le lói ở những nơi ánh sáng chưa kịp chạm tới.

Rồi hoàng hôn rơi xuống.

Nhưng trước khi biến mất, sương vẫn để lại trên bầu trời những nét vẽ cuối cùng. Đẹp đến mức bất cứ ai đứng nhìn cũng khó lòng không rung động.

Tôi chợt hiểu, có lẽ vẻ đẹp của sương nằm chính ở chỗ nó không ở lại lâu.

Một buổi chiều cũng vậy.

Một tuổi thơ cũng vậy.

Một cuộc gặp gỡ cũng vậy.

Và một đời người cũng vậy.

Vô thường không phải để chúng ta buồn vì mọi thứ sẽ mất đi. Vô thường nhắc ta đừng sống hờ hững với những gì đang có mặt.

Bởi sương rồi sẽ tan, hoàng hôn rồi sẽ tắt, ngày nối tiếp đêm, tuổi thơ nối tiếp trưởng thành. Điều chúng ta có thể làm không phải là giữ một khoảnh khắc đứng yên, mà là sống đủ sâu trong khoảnh khắc đang hiện tiền.

Có những miền quê, phải đi xa một quãng đời, người ta mới nhận ra mình đã từng thương đến thế.

Và có những màn sương, chỉ khi sắp tan, ta mới nhận ra mình đã đứng nhìn lâu đến vậy.

Sương trắng rồi sẽ tan.

Nhưng miền quê ấy, với những cơn mưa, dòng suối, cánh đồng lúa, chiếc bánh dày, quán nước của cụ bà, bước chân của cha và những buổi chiều phủ ráng hồng, có lẽ sẽ còn ở lại rất lâu...Không chỉ trong ký ức....Mà trong cách một người học cách biết ơn những nhân duyên đang có mặt và trân trọng từng khoảnh khắc vô thường của đời sống.

Tác giả: **Biện Bạch Ngọc**